

Gemeente van Christus,

“Aan de vruchten kent men de boom”. Dat spreekwoord vat naar mijn idee samen waar het Jezus om gaat in deze gelijkenis. Die bekend staat als de gelijkenis van de zaaier. Omdat hij bij de uitleg ook zo wordt genoemd. Maar sommigen noemen deze gelijkenis: de gelijkenis van het zaad. Want naast de zaaier, die het zaad uitstrooit, speelt ook het zaad zélf een belangrijke rol. Wat gebeurt daarmee nadat het is uitgestrooid. De gelijkenis heeft er nadrukkelijk aandacht voor. En zelfs zou je nog een lans kunnen breken voor de naam ‘de gelijkenis van akkergrond’. Waarbij de camera inzoomt op de kwaliteit van de grond waarop het zaad valt. Ook daarover spreekt de gelijkenis. Maar hoe je deze gelijkenis ook wilt noemen, eigenlijk is het wel duidelijk waar het in dit beeld, dat Jezus gebruikt ,om gaat. Het gaat om het vrucht dragen. Om de te verwachte vruchten. Het gaat om het gehoopte resultaat van dat zaaien van het zaad door zaaier. Dat er halmen zullen opschieten met volle aren. Daartoe zaait de zaaier met royale gebaren. Ook al zal de ervaring hem hebben geleerd dat er een groot deel niet zal opkomen. Er zit ook veel te vergeefsheid in deze gelijkenis. De zaaier neemt een risico. Kan hij niet beter van het zaad dat hij in handen heeft een brood bakken. Dan weet hij wat hij heeft. Als hij zaait is van zoveel factoren afhankelijk voor goed resultaat. Dat besef zijn wij in onze weer meer gaan delen met de zaaier. Zou hij bij het zaaien Psalm 126 hebben gezongen? En lied waarin het gedenken van Gods verrassende en bevrijdende daden, Gods trouw aan zijn volk - toen de ballingen weer konden terugkeren – het vertrouwen schenkt om het ook dit jaar weer te wagen met het zaaien. In verwachting van oogst. Al gaat hij, zo zingt de psalm, wenend met de zaadbuidel voort. Want hij geeft het zaad prijs. Wellicht het laatste wat hij nog in voorraad heeft. En maakt zich afhankelijk en kwetsbaar. Hij neemt risico. Maar vanwege vertrouwen en verwachting dat een deel goede aarde zal vallen, zaait hij. Op hoop van zegen. Met het visioen voor ogen dat hij die oogst die hij dan juichend kan binnenhalen.

Deze gelijkenis is de eerste uit een serie van zeven. Die allemaal met een alledaags beeld iets vertellen over het mysterie van het koninkrijk van God. Het geheimenis van Gods heerschappij. Gods machtsuitoefening. En dan gaat het daarbij over die God die zich aan Mozes bekend maakt met de Naam ‘ik zal er zijn’. Die God die , toen de Israëlieten in Egypte zuchtten en schreeuwden onder het juk van slavernij, hun hulpgeroep hóórde. En Hij nam hun ellende niet voor kennisgeving aan, maar dacht aan Zijn verbond met hen. Hij weet zich hun bondgenoot. En Hij laat zich in met hen. Hij roept Mozes om voor zijn volk uit te gaan, weg uit het slavenhuis.

De gelijkenis van de zaaier vertelt over het geheimenis van Gods macht tot bevrijding. Over vergeefsheid en verlies. Maar evenzeer hoe het tot veelvoudige vrucht komt.

Als je oren hebt om te horen, versta je het geheimenis. Versta je dat het in deze gelijkenis om Jezus zelf gaat. Jezus die, zo blijkt uit het voorafgaande, niet gaat discussiëren met farizeeën en Schriftgeleerden over Zijn afkomst. De discussies met hen leiden tot niets. Ook Johannes de dooper krijgt geen sluitende bewijsvoering over Jezus messianiteit wanneer Johannes vanuit de gevangenis laat vragen of Jezus nu wel of niet de beloofde Messias is. Eigenlijk zegt Jezus eenvoudig weg: kom en zie! ‘Aan de

vruchten kent men de boom.' Blinden die in het duister tasten, ontvangen nieuw zicht als Hij hen aanspreekt of aanraakt. Ze zien weer toekomst. De weg ten leven. Doven, opgesloten in de stilte van eenzaamheid of juist doof vanwege alle kabaal en al die stemmen en geluiden die binnenkomen, horen nu de Stem die het Woord spreekt dat bevrijdt. En ze geven gehoor. En ze komen tot leven. En lammen die geen been hebben om op te staan worden vastgepakt, op hun voeten gezet. Ze kunnen de weg ten leven gaan.

Aan de vruchten kent men de boom. Het leven van Jezus legt de heerschappij van God, de macht van de Naam uit. Kom en zie!

In de uitleg van de gelijkenis is er mijns inziens een accent verschuiving. Nu gaat het in de gelijkenis niet over het mysterie van het koninkrijk Gods in Jezus, maar nu gaat over de voortgang van het evangelie onder de mensen. Die uitleg is om zo te zeggen een preek voor de gemeente. Een bemoedigende preek bij hun ervaringen van te vergeefse moeite bij de verkondiging van het evangelie. Bij het zien van afkeer van geloofsgenoten. Bij constatering van eigen moedeloosheid en vertwijfeling. De gelijkenis schetst vier typen mensen Elk naar de wijze waarop het woord van God in hun leven ontkiemt. Of juist niet ontkiemt. Zoals zaad gezaaid op het pad, weggepikt door de vogels. Gehoord maar niet verstaan. Zie je echt niet waar het om gaat? Versta je het echt niet? Of zoals zaad dat is gezaaid op rotsachtige grond, nauwelijks is het ontkiemd en dan verdort het omdat het geen wortel heeft. Geloven zolang dat leuk blijft, zolang er fijne ervaring zijn, maar het kent geen geduld, geen wachten, het mist volharding als de omstandigheden het lastiger of moeilijker maken. Als geloof ook wel eens niet leuk is. Als het vraagt om trouw in moeizame tijden. Als het vraagt om keuze die tegendraads zijn. Tegen de mainstream in. Tegen de stroom in. Of het is als opgroeiend graan dat wordt verstikt door de dorens en distels, de zorgen van het dagelijks leven. Het leven dat het geloof soms zo weerspreekt. Het klopt niet met wat je hoopt. Het weerspreekt het visioen wat je hebt. En het geloof ontglipt als zand dat tussen de vingers wegglijdt. Maar, en dat is het bemoedigende deel van de uitleg van deze gelijkenis, het evangelie valt ook in goede aarde. Het wordt gehoord en verstaan en draagt vrucht. Het komt tot verdieping en doortrekt het leven. En je wordt getuige van het geheimenis van jouw leven. Het geheimenis van de Naam. Van God die trouw is en die hóórt, en ziet, en zich ontfermt. En kracht geeft om te doen. En wijsheid om te spreken. Of soms ook te zwijgen.

Je kunt in de uitleg vier typen van mensen zien. Vier wijzen van leven. Maar kan het ook niet zo zijn, want is vaak zo, dat dat het leven van een gelovige ook zelf die verschillende gronden kent. Soms horende doof en ziende blind, soms oppervlakkig, soms angstig en kleingelovig. Maar ook, soms zo oprecht en vol hoop en vertrouwen. Dan sta je er, dan ben je er. En het wonder gebeurt dat je vrucht draagt.

Dat is de bemoediging van deze gelijkenis zelf en de uitleg ervan: God heeft Zichzelf uitgezaaid in onze wereld. En draagt vrucht, door Jezus. En door Hem door mensen van overal. We hebben het koninkrijk van God niet in handen, maar het zoekt wel vrucht te dragen door onze handen. En het zal dat doen, waar oren horen en ogen zien. "Heer, zaai uw woord de wereld rond, maak ook ons hart tot goede grond". ...Ja toch? Amen.